

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 1038/2024
06.11.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Татјане Ђурица и Јасминке Обућина, чланова већа, у парници тужиоца „АИК Банка“ а.д. Београд, кога заступа Иван Љубисављевић, адвокат из ..., против туженог Републички фонд за развој Републике Србије из Ниша, кога заступа Страхиња Ђорђевић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 3815/24 од 08.08.2024. године, на седници одржаној 06.11.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија туженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 3815/24 од 08.08.2024. године, као неоснована.

Образложење

Побијаном пресудом Привредног апелационог суда Пж 3815/24 од 08.08.2024. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Привредног суда у Београду П 6667/19 од 17.03.2024. године, исправљена решењем истог суда од 30.04.2024. године, којом је у ставу I делимично усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 261.646,77 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате и износ од 1.294.447,08 динара све са законском затезном каматом од 11.11.2019. године па до исплате а у ставу III обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.355.428,45 динара, у року од 8 дана по пријему пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено, преко пуномоћника адвоката уложио ревизију због погрешне примене материјалног права. У смислу образложених навода ревизије предлаже да се побијана одлука преиначи.

Тужилац је поднео одговор на ревизију којим оспорава основаност ревизијских разлога и тачност ревизијских навода, па предлаже да се ревизија као неоснована одбије.

Испитујући побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена апсолутно битна повреда из одредбе члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Из чињеничног стања утврђеног пред првостепеним судом произилази да је Влада Републике Србије донела Уредбу о условима за субвенционисање камате за кредите за одржавање ликвидности и финансирања обртних средстава („Службени гласник РС“, бр. 8/2013), којом су уређени услови за субвенционисање камате за кредите за одржавање ликвидности и финансирање обртних средстава у 2013. години предузетника, малих и средњих привредних друштава, регистрованих у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката. За наведену намену су у буџету Републике Србије обезбеђена средства у висини од 600.000.000,00 динара, раздео Министарства финансија и привреде, стим да ће се пласирати преко Фонда за развој Републике Србије. Уредбом је уређено да ће се међусобни односи министарства и фонда уредити уговором о комисиону. Предвиђено је и то да ће се међусобна обавеза између фонда и банака које ће финансирати кредите уредити уговором и да фонд подноси министарству извештај о реализацији коришћења средстава, с тим да надзор над спровођењем ове уредбе врши министарство. На основу наведене уредбе, тужени је, као комисионар, 31.01.2013. године са Министарством финансија и привреде као комитентом, закључио уговор о комисиону којим је у ставу 1. констатовано да је комитент за намене одређене наведеном уредбом обезбедио средства у износу од 600.000.000,00 динара. Комисионар, овде тужени, обавезао се да међусобна права и обавезе са банкама, а нарочито начин и услове пуштања субвенционисане камате, њен повраћај, као и остале услове у складу са Уредбом, уредити посебним уговорима. Стипулисана је и обавеза комисионара да води комплетне евиденције о преносу субвенционисаног износа камата банкама и њиховом евентуалном враћању, те да о томе извештава комитента. Тужени је, у циљу реализације Уредбе, са правним претходником тужиоца закључио уговор о регулисању међусобних односа у вези са субвенционисњем камата за кредите за одржавање ликвидности и финансирања обртних средстава у 2013. години, којим је констатовано да су средства за те намене обезбеђена у буџету на разделу који се односи на Министарство финансија и привреде у износу од 600.000.000,00 динара (чл.1). Даље, у члану 7. став 4. уговорено је да ће се трансфер субвенционисане камате вршити у складу са расположивим средствима за ове намене, у складу са динамиком прилива средстава из буџета на рачун фонда, о чему ће фонд обавештавати банку. Тужени је дописом од 14.03.2013. године обавестио све пословне банке, па и тужиоца, да је неопходно да све кредите који су одобрени на основу наведене Уредбе пуне у течај (реализују) закључно са 18.03.2013. године, и да ће тужени извршити исплату субвенционисане камате само по основу захтева који се односе на кредите који су реализовани закључно са тим датумом, стим да је рок за достављање документације туженом, поводом исплате камате по кредитима који су одобрени у складу са наведеном Уредбом, 05.04.2013. године - до краја радног дана. Тужилац је поднео захтеве за пренос субвенционисаног дела камате у укупном износу од 386.619,87 евра и 3.695.087,41 динар, а тужени му је платио субвенционисану камату у износу од 124.973,10 евра и 2.400.640,33 динара, тако да је остао неплаћен износ од 261.646,77 евра и 1.294.447,08 динара који се предметном тужбом потражује. Неисплаћени износ субвенционисане камате односи се на 129 уговора о кредиту реализованих у периоду од 14.03.2013. па до 18.03.2013. године. Најзад, утврђено је и то да средства, Уредбом намењена за исплату, нису била потрошена са пресеком на дан

14.03.2013. године, већ дана 21.03.2013. године, када је искоришћен укупан износ од 600.000.000,00 динара који је уредбом предвиђен.

Код таквог чињеничног стања нижестепени судови налазе да је тужбени захтев основан темељем одредбе члана 262. став 1. Закона о облигационим односима, којом је прописано да је поверилац у облигационом односу овлашћен да од дужника захтева испуњење обавезе и да је дужник дужан испунити је савесно, у свему како она гласи. Образлажу да тужилац јесте активно легитимисан будући да на основу уговора са комитентом, којим преузима комисиони налог, комисионар закључује уговор са трећим лицем те сам постаје дужник или поверилац. Даље, како је у складу са условима Уредбе и по претходном допису туженог, тужилац реализовао 129 уговора о кредиту закључно са 18.03.2013. године, те како није знао, нити је могао да зна колико је средстава преостало за исплату, судови налазе да је тужени у обавези да преостали износ субвенционисане камате пренесе тужиоцу. Ценећи истакнути приговор застарелости налазе да је неоснован, сматрају да предметно потраживање произилази из уговора за који није прописан посебан рок застарелости те да се примењује општи рок од 10 година из одредбе члана 371. Закона о облигационим односима, који није истекао.

Ревидент побија овакав закључак. Наводи да међусобно закључени уговор не може бити основ за потраживање утужених износа будући да је премашен Уредбом предвиђени износ од 600.000.000,00 динара, те да наведено потраживање свој основ може имати у накнади штете, а у том случају примењује се одредба члана 376. Закона о облигационим односима и петогодишњи рок застарелости. Указује да се сам тужени није уговором обавезао да субвенционише камате за све кредите, већ искључиво да на темељу Уредбе пренесе расположива средства. Понавља раније истакнуте наводе да је у целини испунио своје уговорне обавезе, а посебно указује то да је у периоду од од 14.03.2013. године па до 18.03.2013. године, од којих су два дана била викенд, тужилац значајно убрзао динамику одобравања и пуштања кредита, на који начин је показо несавесност.

Врховни суд не прихвата наводе ревизије с обзиром да нису на закону засновани.

Врховни суд, пре свега, наводи да према домаћем праву однос између комисионара и комитента одвојен је од односа комисионара и трећег лица са којим комисионар ступа у правни однос за рачун комитента. Уговор о комисиону представља специфичну врсту уговора о налогу. Суштински, у оквиру овог правног посла ваља разликовати интерни однос између комитента и комисионара који носи све специфичности ове врсте уговора, и са друге стране спољашњи однос који није комисионе природе а који комисионар закључује у своје име. Отуда, правилан је закључак нижестепених судова да у конкретном случају тужени јесте пасивно легитимисан.

Тачно истиче ревидент да се сам није обавезао да субвенционише камате. Коначно, а по полагању рачуна када настаје однос између комитента и трећег, правни ефекти овог посла биће исказани у имовини комитента. Међутим, у конкретном случају ради се о захтеву трећег лица према комисионару из међусобно закљученог уговора. Ту обавезу тужени, као комисионар, дужан је да испуни у складу са одредбама уговора закљученог са тужиоцем. У том смислу, на темељу одредбе члана 7. став 3. и 4

Уговора о регулисању међусобних односа у вези са субвенционисањем камата за кредите за одржавање ликвидности и финансирања обртних средстава у 2013. години, на који су се правилно позвали нижестепени судови, у обавези је да изврши трансфер субвенционисане камате. Ово посебно код чињенице да је дописом од 14.03.2013. године тужиоца (његовог претходника) обавестио да ће пренети субвенционисану камату за све кредите који су пуштени у течај закључно са 18.03.2013. године, уз услов да документа за исту буду достављена до 05.04.2013. године, до краја радног дана. У конкретном случају управо се ради о кредитима који су у складу са Уредбом и међусобним уговором туженог и банке, у свему према условима туженог из дописа, реализовани закључно са 18.03.2013. године.

Без утицаја је навод ревизије да је расположив лимит износио 600.000.000,00 рсд, да је тај износ и трансферисан банкама, да је тужени тиме испунио уговорну обавезу те да се може радити само о накнади штете као основу потраживања за који је предвиђен краћи рок застарелости.

Одредбом чл. 376 ст. 2 Закона о облигационим односима прописано је да потраживање накнаде штете настале повредом уговорне обавезе застарева за време одређено за застарелост те обавезе. Како су тужилац и тужени били у пословном односу по основу Уговора о регулисању међусобних односа у вези са субвенционисањем камата за кредите за одржавање ликвидности и финансирања обртних средстава у 2013. години, који по својој суштини није уговор о промету роба и услуга, како за такав није прописан посебан рок застарелости, то се за потраживања по истом, што правилно наводе нижестепени судови, примењује општи застарни рок у ком такође, а на основу цитиране одредбе чл. 376 ст. 2 Закона о облигационим односима, застарева и захтев за накнаду штете. Тај рок није истекао, тужени није испунио своју уговорну обавезу јер очигледно није правилно обавештавао банку о динамици прилива средстава, штавише обавестио је да ће извршити трансфер камате по кредитима који су реализовани до 18.03.2013. године а одбија да то учини, што га чини одговорним.

Без утицаја је навод ревизије да је тужилац у последња четири дана интензивирао реализацију кредита код чињенице да је то учињено у свему у складу са обавештењем управо туженог који је био дужан да води рачуна о динамици прилива средстава одређених по том износу и о лимиту који му је налогом комитента постављен.

Следом реченог закључује се да је одлука правилна, те је применом члана 414 ст. 1 ЗПП одлучено као у изреци.

Председник већа – судија
Татјана Матковић Стефановић,с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић